

تحلیلی جامعه‌شناختی سینمای کمدی در دهه نود

(مورد مطالعه: فیلم تگزاس)

پرنیا رضی پور^۱

علی رحمانی فیروزجاه^۲

فرح ترکمان^۳

چکیده

سینمای کمدی در ایران تاریخچه‌ای طولانی و مخاطبانی بسیار دارد. نگاهی به لیست پرفروش‌ترین فیلم‌های تاریخ سینمای ایران نشان می‌دهد که این ژانر سینمایی همواره با استقبال گسترده‌ی اقشار اجتماعی گوناگون روبرو بوده است و جذابیت ویژه‌ای برای ذائقه هنری مخاطبان مختلف داشته است. مطالعات برون‌آکادمیک و نقدهای ژورنالیستی بسیاری درباره‌ی این فیلم‌ها انجام گرفته، اما فقدان مطالعات جامعه‌شناختی در این حوزه به‌طرزی نخبه‌محور و محسوس است. هدف این پژوهش از مطالعه‌ی جامعه‌شناختی سینمای کمدی ایران، و به‌طور مشخص فیلم تگزاس، پاسخ به پرسش‌هایی از این دست است که این ژانر سینمایی غالباً از چه شگردها و تمهیداتی برای جذب مخاطب استفاده می‌کند و عمدتاً کدام نوع مسائل اجتماعی را بازنمایی می‌کند؟ رویکرد پژوهش حاضر توصیفی-تحلیلی است و از روش تحلیل محتوای کیفی برای تجزیه و تحلیل فیلم استفاده کرده است. نتایج تحلیل نشان می‌دهد که در این فیلم بیشتر از عناصر کلیشه‌ای و مقوله ناهماهنگی برای جذب مخاطب بهره گرفته شده است و معیار انتخاب و بازنمایی مسایل اجتماعی بر اساس عرف عام بوده است.

واژگان کلیدی: ژانر کمدی، ذائقه مخاطب، تحلیل محتوا، عرف عام، کایشه، شگرد.

دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۰۴/۲۳ - ۲۰۲۰/۰۷/۱۳

پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۰۶/۲۹ - ۲۰۲۰/۰۹/۱۹

pamiya641@gmail.com

Arf1348@gmail.com

Fa.torkaman@iauctb.ac.ir

۱- دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی دانشگاه آزاد تهران مرکز، تهران، ایران

۲- دانشیار گروه جامعه‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بابل

۳- استادیار گروه جامعه‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، تهران، ایران

مقدمه و بیان مسئله

فیلم‌های کمدی^۱ به‌عنوان بخش پرطرفدار سینمای ایران به شمار می‌روند. بررسی پرفروش‌ترین فیلم‌های تاریخ سینمای ایران نیز حاکی از جذابیت فیلم‌های کمدی در میان طیف‌های مختلف اجتماعی است. چنانچه فیلم رحمان ۱۴۰۰ (۱۳۹۸، منوچهر هادی)، هزارپا (۱۳۹۷، ابوالحسن داوودی)، نهنگ عنبر ۲ (۱۳۹۶، سامان مقدم)، کلاه قرمزی و بچه ننه (۱۳۹۱، ایرج طهماسب)،/خراجی ها (۱۳۸۶، مسعود ده‌نمکی)، گشت/ارشاد (۱۳۹۵، سعید سهیلی) و تگزاس (۱۳۹۶، مسعود اطیابی) و امثالهم جز پرفروش‌ترین فیلم‌های اخیر سینمای ایران بوده‌اند. بررسی فروش گیشه‌های سینما نیز حاکی از آن است که فیلم‌های طنز و کمدی بیشترین مخاطبان را دارند و موجب آشتی دوباره مردم با سینما شده‌اند. فیلم تگزاس نیز از جمله فیلم‌های با محتوای کمدی به شمار می‌رود. نسخه اول این فیلم در سال ۱۳۹۷ انتشار یافته و یکی از آثار مسعود اطیابی محسوب می‌شود که به دلیل استقبال عمومی از این فیلم در سال ۹۸ نیز نسخه دوم آن نیز به بازار ارائه شده است. از طرفی محققان معتقدند که انواع شوخی و کمدی علاوه بر سرگرمی، ابزاری کارآمد برای بیان مسائل اجتماعی هستند و می‌توانند حاوی واکنش‌های احساسی، عقیدتی و نگرشی نسبت به جامعه باشند. اورینگ^۲ نیز عقیده دارد که اشکال مختلف شوخی نظیر طنز و کمدی نه تنها برای تمسخر نیستند، بلکه بسیاری از مضامین اجتماعی، محیطی و قومیتی را بازگو می‌کنند (اورینگ، ۱۹۹۰).

نکته حایز اهمیت دیگر آن است که جامعه‌شناسی شوخ طبعی نیز به‌عنوان یکی از حوزه‌های جدید در مطالعات جامعه‌شناختی محسوب می‌شود که ضرورت مطالعات گوناگون در این حوزه احساس می‌شود. از طرفی با توجه به کثرت تولید سالانه فیلم‌های طنز و کمدی در ایران تحلیل جامعه‌شناختی آن امری مهم به نظر می‌رسد. با توجه به آنچه گفته شد، مقاله حاضر می‌کوشد با تحلیل جامعه‌شناختی فیلم کمدی تگزاس به پرسش‌هایی از این دست است که این ژانر سینمایی غالباً از چه شگردها و تمهیداتی برای جذب مخاطب استفاده می‌کند و عمدتاً کدام نوع مسائل اجتماعی را بازنمایی می‌کند؟

پیشینه ی پژوهشی

در پیشینه پژوهش‌های ارائه‌شده صرفاً به پیشینه‌های تحقیقات مرتبط با فیلم طنز و کمدی نپرداخته‌ایم، بلکه به پژوهش‌های جامعه‌شناسی مرتبط با انواع شوخی نظیر طنز و جوک نیز توجه شده است، چراکه فیلم‌های کمدی نیز جزئی از اشکال شوخی محسوب می‌شوند. همانطور که اشاره شد، ماهیت اشکال مختلف شوخ طبعی نظیر کمدی به گونه‌ای است که علاوه بر سرگرمی حاوی بسیاری از مسائل و مباحث اجتماعی است. در این راستا دارنهوفر^۳ معتقد است که اشکال مختلف شوخی

۱. یکی از سبک‌های نمایشی و در زمره اشکالی از شوخ طبعی است که ریشه آن از واژه یونانی است.

2. Oring
2. Darnhofer

از جمله کمدی شکل بسیار قابل فهمی از داده‌های اجتماعی هستند (دارنهوفر، ۲۰۱۸). در واقع فرض بر این است که این نوع از شوخی‌ها برای بحث و تبادل نظر بسیار مؤثر هستند؛ در نتیجه بحث‌های اجتماعی را ترویج می‌دهند. تربتی و مهدوی (۱۳۹۷) نیز عقیده دارند که خیال‌پردازی حاصل از جنبه‌های ایدئولوژیک زبان جوک، وضعیت موجود را بازنمایی و بازتفسیر می‌کند و به ایجاد تغییر در روابط اجتماعی و کردار گفتمانی منتهی می‌شود. از طرفی بسیاری از نگرش‌ها و کلیشه‌های جنسیتی در محتوای اشکال مختلف شوخ‌طبعی وجود دارد. چنانچه در تحقیقات مختلفی نظیر رضی‌پور، ترکمان و رحمانی فیروزجاء (۱۳۹۹)؛ چان^۱ (۲۰۱۶)؛ تیان و همکاران (۲۰۱۷)، شیفمن، لیمور و داف^۲ (۲۰۱۰)؛ فرقانی و عبدی (۱۳۹۵)؛ عابدینی‌فرد (۲۰۱۵) به این موضوع اشاره شده است. این پژوهشگران به این نتیجه رسیده‌اند که بسیاری از کلیشه‌های سنتی جنسی کماکان در جوک‌ها استمرار یافته است. با توجه به یافته‌های این محققان می‌توان اینگونه استدلال نمود که ردپای نابرابری در دنیای واقعی حتی به فضای مجازی و محتوای جوک‌ها نیز کشیده شده است، به گونه‌ای که مردان حتی در درون مایه جوک‌ها دارای قدرت مضاعف‌تری نسبت به زنان هستند.

نکته حایز اهمیت دیگر این است که در محتوای اشکال مختلف شوخ‌طبعی می‌توان بسیاری از تقابل‌های گروهی، قومیتی و نژادی را با زبان طنز و کمدی مشاهده نمود. ویور^۳ (۲۰۱۳) از منظر نژادپرستی به مطالعه شوخی می‌پردازد. در واقع او بر توان ویرانگر جوک‌ها در حمایت از نژادپرستی تاکید دارد. نقدی‌پور (۲۰۱۴) نیز عقیده دارد که رابطه نگران‌کننده‌ای بین گروه‌های قومی وجود دارد که نشان‌دهنده رقابت برای دستیابی به فرصت‌های اجتماعی و اقتصادی بیشتر در ایران است. رضی‌پور و همکاران (۱۳۹۸) همین مسئله را تأیید می‌کنند، آن‌جا که اظهار می‌دارند: قومیت یکی از مسائل مهم در محتوای جوک‌های تلگرامی است، چرا که همواره با بیشترین تقابلات قدرتی و احساسی همراه است. از بعد دیگر شوخ‌طبعی همراه با مسائل انتقادی و سیاسی است. سفیری و شهرزاد (۱۳۹۵) معتقدند که جوک‌ها به واسطه نفوذ آسان‌تر در فرهنگ عامه توانسته‌اند در زمینه‌های مذهبی به چالش کشیدن قدرت خرد و کلان، نقد رفتارها و خلیقات اجتماعی، بیان اعتراضات اجتماعی اعلام موضع کنند. از منظری دیگر، هارت^۴ (۲۰۰۷) می‌کوشد نشان دهد طنز می‌تواند به عنوان یک ابزار ارتباطی قدرتمند در تضعیف جبر حاکم، نیروی مؤثری در جهت کمک به اعتراض اجتماعی باشد. عکس قضیه نیز صادق است: طنز نقشی کلیدی در کاهش نارضایتی افراد فرودست جامعه دارد و بعضاً همچون سوپاپ اطمینانی برای حکومت عمل می‌کند. محقق با استناد به جنبش حقوقی مدنی در امریکا اظهار دارد که شوخی می‌تواند در شرایط سیاسی استرس‌زا، علاوه بر آن که در کوتاه‌مدت شامل آثار مثبتی است، در بلندمدت هم می‌تواند موجب افزایش همبستگی میان فعالان جنبش اجتماعی گردد.

3. Chan
2. Lemur & Daff
3. Weaver
4. Hart

به‌طور کلی محقق بر این باور است که طنز می‌تواند به عنوان کانونی برای تقویت همبستگی اجتماعی و هویت جمعی بدل گردد. پژوهش‌های شیفمن و همکاران^۱ (۲۰۰۷) نیز حاکی از تأثیر دوسویه طنز در فضای انتخابات دارد چراکه از یکسو موجب افزایش انگیزه مشارکت سیاسی و از سوی دیگر منجر به سخره گرفتن سیاستمداران می‌شود.

تاثیر طنز و کمدی در ایران بسیار پر طرفدار است. همایون، یوسفی و هرندی (۱۳۹۴) در مقاله «دلایل حضور مخاطبان در تئاترهای طنز و عامه‌پسند» معتقدند که دلایل حضور مخاطبان مشتمل بر پنج مؤلفه اصلی همراهی با اطرافیان، سرگرمی، آرامش، تقابل با فرهنگ رسمی و بهره‌مندی تخصصی باشد. صفایی و درویشعلی‌پور آستانه (۱۳۹۱) نیز به بررسی «شیوه‌های پرداخت طنز و مطایبه در کتاب فرهنگ جبهه (شوخ‌طبعی)» پرداختند. به عقیده محققان اگرچه شوخ‌طبعی و طنز در جبهه کمی غیرمنتظره به‌نظر می‌رسد اما ناب‌ترین شوخی‌ها به‌شکل ساده و صمیمی در همین فرهنگ شفاهی مشاهده می‌شود که تا به امروز توجهی به این بخش طنز نشده است. این پژوهش بر این عقیده است که رزمندگان، بدون آشنایی نظری با سازوکار طنز، هر سه نوع طنز یعنی کلامی، تصویری و محتوایی آن را در جبهه به‌کار می‌برند، هر چند که از نظر جهان‌بینی و نحوه به‌کارگیری زبان و توصیف، تصویر بسیار متأثر از فضای جنگ و جبهه را به همراه دارند.

به‌طور کلی، بررسی مطالعات پیشین نشان می‌دهد اگرچه بسیاری از تحقیقات گذشته به بررسی انواع شوخی از جمله جوک و طنز پرداخته‌اند، اما هنوز مطالعات جامعه‌شناختی در حوزه فیلم‌های کمدی صورت نپذیرفته است. این پژوهش با تحلیل جامعه‌شناختی فیلم کمدی *تگزاس* درصدد است از منظر جدیدی به مسئله شوخی بپردازد و معتقد است که در فیلم‌های کمدی علاوه بر شوخی، بسیاری از مسائل روزمره اجتماعی نیز وجود دارد که با بررسی آن می‌توان به شناخت جامع‌تری نسبت به این مسائل رسید.

مبانی نظری

استفاده از تناقض و تضاد معنایی یکی از روش‌های مورد استفاده در اشکال مختلف شوخ‌طبعی همچون کمدی برای خنداندن مخاطب است. این رویکرد که به‌عنوان نظریه ناهماهنگی^۲ از آن یاد می‌شود ابتدا توسط فرانسویس هاچسون^۳ در کتاب *تأملی در رابطه با خنده* پایه‌گذاری شد. به عقیده او، تمایز هم‌زمان دو نگرش نسبت به یک پدیده باعث خنده خواهد شد. کانت قبلاً گفته بود اموری که به آن‌ها می‌خندیم مانند داستان‌هایی‌اند که کنجکاوی ما را تحریک می‌کنند. درحالی‌که ما به‌دنبال رسیدن به

1. Shifman et.al.

2. incongruity theory

3. Francis Hutcheson

یک نتیجه منطقی در پایان داستان هستیم، نتیجه‌ای غیرمنتظره منجر به غافلگیر شدن ما و لذا موجب خنده ما می‌شود (ماریال، ۱۳۹۳). شوپنهاور هم معتقد بود که هر بیانی که در آن ناسازگاری وجود داشته باشد، خنده‌دار خواهد بود. این خنده می‌تواند از درک ناهماهنگی بین مفهوم ذهنی و مشاهده واقعی حاصل گردد (راسکین^۱، ۱۹۹۱). در نظر پل مگی^۲ ناسازگاری معادل بی‌ربط بودن، مسخرگی، بی‌معنی بودن و عدم توازن است. به‌باور او، چیزهای غیرمنتظره خارج از موضوع و اغراق‌شده جزئی از تئوری ناهماهنگی به شمار می‌روند (موریل، ۱۳۹۲). به‌طور کلی در این دیدگاه شوخی از دیدن یا احساس تضاد و عدم توازن سرچشمه می‌گیرد.

از سوی دیگر، پیوند شوخ‌طبعی و کمدی با مسائل روزمره انکارناپذیر است، زیرا انعکاس بسیاری از مسائل روزمره در محتوای انواع جوک و کمدی وجود دارد. بدین معنا که در محتوای بسیاری از فیلم‌های طنز و کمدی این قرابت و نزدیکی را می‌توان مشاهده نمود. زیجدرولد^۳ (۱۹۸۳) در مقاله‌ای با عنوان «جوک‌ها و ارتباطشان با واقعیت اجتماعی» به بررسی دقیقی در مورد شوخ‌طبعی می‌پردازد. از نظر او شوخی و جوک حاوی بسیاری از مسائل روزمره است. زیجدرولد عقیده دارد که شوخی اصول و قواعد حاکم بر بسیاری از تعاملات اجتماعی را آشکار می‌کند. از دید او، از طریق شوخی نه‌تنها ناپهنجاری‌ها کنترل می‌شود، بلکه بسیاری از ارزش‌های اجتماعی مورد بحث و تبادل قرار می‌گیرد (زیجدرولد، ۱۹۸۳). در واقع نظریه مذاکره اجتماعی^۴ نشان می‌دهد که اشکال شوخی نظیر طنز و کمدی درکنش متقابل شکل می‌گیرد. این دیدگاه شوخی و طنز را نه‌تنها به‌عنوان متن ادبی بلکه به‌عنوان یک واقعیت اجتماعی می‌پندارد که شامل موقعیت و تعامل میان افراد است. این نظریه بر این نکته تأکید دارد که طنز به‌تنهایی ساخته نمی‌شود و بلکه حداقل نیاز به یک شریک به‌عنوان شنونده دارد که این امر مبین اجتماعی بودن آن است. نکته قابل تأمل دیگر این است که شوخ‌طبعی علاوه بر سرگرمی و مزاح یک روش مورد پذیرش جامعه برای تخلیه انرژی کاذب است. اسپنسر در این باره عقیده دارد که خنده نوعی آزاد شدن انرژی عصبی ذخیره‌شده در افراد است. در باور او، خنده مناسب‌ترین روش برای تخلیه این انرژی است که مورد پذیرش اجتماع است (موریل^۵، ۱۹۷۸).

فروید عقیده دارد که انرژی که به واسطه خنده آزاد می‌گردد لذت‌بخش است، زیرا این انرژی کاذب بوده و ناشی از احساسات سرکوب‌شده در طول زمان است. او لطیفه را نوعی سازوکار دفاعی بخش ناخودآگاه ذهن می‌داند که اهمیت آن در رهاشدن انرژی روانی سرکوب‌شده ذهن است. به عقیده وی، خود‌انگیزه‌ها و ناکامی‌ها یا آنچه به صورت محرمت و تابو در آن سرکوب‌شده است به‌صورت اشکال شوخی دوباره آزاد می‌شود. فروید در ادامه بیان می‌کند: «جوک راهی برای کاهش فشار ناشی

1. Raskin

2- Paul Maggy

3. Zijderveld

4. Social negotiation theory

5. John Morreall

از سرکوب احساسات است و هر جامعه‌ای که احساسات سرکوب شده بیشتری داشته باشد بیشتر طرفدار جوک و طنز هستند.» (فروید، ۱۹۰۵). در واقع در نظر او طنزپرداز با تولید اثر طنزآمیز در برابر شرایط اجتماعی عقده‌ها و سرکوبی‌های ناشی از آن واکنش نشان می‌دهد. در مجموع این نظریه‌هایی^۱ مفروض می‌گیرد که طنز راهی برای تخلیه عقده‌ها و مشکلات آزاردهنده است و آنچه طنزپردازان به صورت ادبی و هنری می‌آفرینند در حقیقت فرافکنی نیروی منفی و درونی ذهن آن‌هاست و در بسیاری از این آثار به صورت نگاه منفی، اعتراض و انتقاد نمایان می‌گردد. از طرف دیگر شوخ طبعی به فرد این اجازه را می‌دهد که از ساختار خود تخطی کرده و گفتمان رسمی جامعه را به تعلیق درآورد، به گونه‌ای که نقش و مرتبه اجتماعی افراد نادیده گرفته می‌شود و مسئولیت در برابر عقاید و نگرش رسمی از بین می‌رود. در واقع فرد طنز خارج از گفتمان رسمی جامعه بدون ترس می‌تواند انتقاد کند. داگلاس شوخی را از آدابی می‌داند که فرد طنز اجازه دارد تا حس و مرتبه افراد را به چالش بکشد. در عقیده او پیوند محکمی میان جوک، گویندگان آن و فرهنگ اجتماعی وجود دارد. بنابراین از نظر داگلاس، ارتباطی انکارناپذیر بین فرهنگ‌های اجتماعی و انواع شوخی وجود دارد و از این نظر نگرش اجتماعی در تمام سطوح در فهم و درک انواع شوخی نقش دارد. آنچه در بررسی شوخی مهم است رابطه ساختار و تجربه ذهنی افراد است (شاو، ۲۰۰۵).

در پژوهش حاضر برای بررسی همه‌جانبه و دقیق‌تر سعی شده است از رویکرد ترکیبی مناسب بهره گرفته شود. لذا محقق بر اساس سه رویکرد ناهماهنگی، مذاکره اجتماعی و قاب (ساختار) مقولات مناسب استخراج نموده و سپس به تجزیه و تحلیل فیلم پرداخته است. از سوی دیگر، مقاله حاضر این فرض را مدنظر قرار داده است که انواع شوخی علاوه بر سرگرمی و بذله‌گویی از منظر جامعه‌شناختی نیز دارای کارکردهای متفاوتی است.

روش پژوهش

در تحقیق حاضر برای پی بردن به محتوا و ساختار فیلم از روش تحلیل محتوا استفاده شد. در واقع تحلیل محتوا به طور بالقوه یکی از مهم‌ترین تکنیک پژوهش در علوم اجتماعی که در پی شناخت داده نه به منزله مجموعه‌های از رویداد عادی، بلکه به عنوان پدیده‌های نمادین است، بی‌آنکه بدون آنکه در واقعیت اجتماعی ایجاد اخلاص نماید (کرپیندورف، ۱۳۹۷). شیوه کدگذاری در این پژوهش با توجه متناسب با چارچوب نظری ارائه شده و به تعیین مقوله‌ها منتهی شده است. در گام بعدی پس از بررسی محتوا و درون‌مایه فیلم هر بخش از مقوله‌ها به طور جداگانه مورد توجه قرار گرفت. از سوی دیگر، در روش تحلیل محتوا برای سنجش اعتبار پژوهش به این نکته باید توجه نمود که داده‌ها چقدر معرف اطلاعات هستند. «در واقع اعتبار مربوط به داده غالباً برای توجیه مراحل محتوا به کار می‌رود»

1. relief theory

2. Shaw

(کریپندورف، ۱۳۹۷: ۷۹). در این پژوهش نیز با نشان دادن مراحل انجام پژوهش و نحوه استخراج مقوله‌ها و ارائه جداول تلاش شد تا نشان داده شود که داده‌های معرف اطلاعات به‌دست آمده هستند.

جدول ۱. استخراج مقوله‌ها

مقوله فرعی	مقوله اصلی	گزاره	نظریه
ناسازگاری در رفتار، گفتار و نتیجه عمل	ناسازگاری معنایی	شوخی از احساس تضاد و عدم توازن سرچشمه می‌گیرد.	ناهماهنگی
غیرت، عشق به همسر، میهن پرستی، ناموس پرستی، رفاقت.	ارزش‌ها و مسایل اجتماعی	در شوخی بسیاری از مسائل اجتماعی و ارزش‌ها مورد تبادل قرار می‌گیرد.	مذاکره اجتماعی
انتقاد به ساختارهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی	انتقاد	فرد در زمان شوخی از ساختارها تخطی کرده و خارج از گفتمان رسمی دست به انتقاد می‌زند	قاب (ساختار)

در پژوهش حاضر از سه مقوله ناهماهنگی، مذاکره اجتماعی و قاب بهره گرفته شده است. فرض بر این است که این نظریات می‌تواند برای تحلیل فیلم کمدی *تگزاس راهگشا* باشد. لذا برای استخراج مقولات مناسب، این نظریات به دو بخش اصلی و فرعی تفکیک شده اند.

تحلیل فیلم

داستان فیلم از آنجا آغاز می‌شود که ساسان (با بازی سام درخشانی) پس از خط خوردن از تیم فوتبال به برزیل مهاجرت می‌کند. او عاشق دختری به نام آلیس (با بازی گابریلا پتری) می‌شود. برادر آلیس به فرد خلاف کاری به نام کارلوس بدهکار است. کارلوس از ساسان و آلیس می‌خواهد این بدهی را تسویه کنند. ساسان برای تأمین این پول بهرام (با بازی پژمان جمشیدی) را ترغیب می‌کند؛ عازم برزیل شود تا با گرفتن اقامت برای او، بتواند مسائل مالی خود را حل کند؛ اما خبر ندارد که بهرام خود دچار ورشکستگی شده است. ساسان برای اخذ اقامت بهرام، زن سیاه‌پوست بارداری را به او معرفی می‌کند؛ تا با اعلام اینکه فرزند اوست بتواند در برزیل اقامت بگیرد. در ادامه هر دو درمی‌یابند به یکدیگر دروغ گفته‌اند. ساسان در برزیل مشغول باغبانی است و بهرام نیز ورشکسته شده است. در همین حال بهرام در یک قرعه‌کشی پوشک بچه مبلغ یک میلیون دلار برنده می‌شود؛ ولی چون به‌صورت اتفاقی صدمه ای به پله ستاره فوتبال برزیل می‌زند، مجبور به فرار می‌شود؛ و تحت تعقیب پلیس برزیل و همچنین افراد کارلوس قرار می‌گیرد. افراد کارلوس آلیس را گروگان می‌گیرند و بهرام و ساسان برای نجات آلیس دست به دامان فردی به نام دایی هوشنگ (با بازی حمید فرخ‌نژاد) می‌شوند. آن‌ها در نهایت به جزیره تگزاس می‌روند تا آلیس را نجات دهند، ولی خود نیز به گروگان گرفته می‌شوند. در ادامه دایی

هوشنگ پلیس را باخبر می‌کند، در نتیجه کارلوس دستگیر می‌شود. در پایان فیلم همگی تصمیم می‌گیرند به ایران بروند.

جدول ۲. شخصیت‌های اصلی فیلم

عدد	نام	جنسیت	ملیت	ویژگی ظاهری	ویژگی رفتاری
۱	ساسان	مرد	ایرانی	پوشیدن لباس‌های به سبک گانگستری	باغیرت عاشق‌پیشه و نترس، دروغ‌گو
۲	بهرام	مرد	ایرانی	موهای رنگ کرده و لباس‌های جلف	دست پا چلفتی، لوس و لوند
۳	آلیس	زن	برزیلی	موهای بور و صاف، لاغر اندام و خوش هیکل، باچشم‌های رنگی است	عاشق نامزدش، دلسوز و مهربان
۴	لارا	زن	برزیلی	موهای فرفری، مشکی، چاق، با پوستی رنگین است	عصبانی، خشن
۵	کارلوس	مرد	برزیلی	قوی هیکل، سیاه‌پوست	خشن، ترسناک و خلاف‌کار، مبارز، جنگجو، نترس و باتجربه
۶	دایی هوشنگ	مرد	ایرانی	لاغر، موهای سفید	

در این بخش ۶ شخصیت فیلم با توجه به ویژگی‌ها مختلفی مانند جنسیت، ملیت، نوع پوشش و رفتار مورد بررسی قرار گرفته‌اند. نقش اول فیلم به فردی به نام سامان اختصاص دارد. مردی ایرانی که در برزیل زندگی می‌کند و عاشق دختر برزیلی به نام آلیس می‌شود. در واقع در این فیلم تلاش شده با سبک لباس‌های گانگستری ظاهر خاصی را از سامان به نمایش بگذارند. از نظر رفتاری نیز شخصیت این نقش فردی باغیرت عاشق‌پیشه و نترس، که برای منفعت شخصی گاهی دروغ می‌گوید جلوه داده شده است. از طرفی نقش بهرام شخصیت دوم در این فیلم است. او از نظر ظاهری با موهای رنگ شده و لباس‌های جلف و زنده که بسیار دست پا چلفتی و لوس به نظر می‌رسد. بررسی ویژگی‌های ظاهری و رفتاری این نقش نشان از فاصله زیاد از هنجارهای پذیرفته شده و مطلوب جامعه ایرانی دارد. چرا که انتظارات جامعه از مرد ایرانی، فردی با اقتدار و جدیت فراوان است اما آنچه از این نقش به مخاطب ارائه شده بسیار متفاوت است. در واقع سازندگان فیلم از طریق این پارادوکس به دنبال خندانن مخاطبان هستند. از منظر دیگر آلیس و لارا دو بازیگر زن این فیلم هستند که جزء از شخصیت‌های اصلی در این فیلم به شمار می‌روند. در این فیلم آلیس با موهای بور، اندامی زیبا و با چشم رنگی که از نظر ظاهری دلسوز و مهربان نشان داده شده است در حالی که لارا از نظر ظاهر و رفتاری نقطه مقابل آلیس است. او فردی چاق و با موهای فرفری است که رفتار کاملاً عصبی و خشن دارد. همین تضاد آرایه شده در سکانس‌های مختلف از فیلم موجب جذابیت بیشتر فیلم و خندیدن مخاطب می‌گردد.

کارلوس و دایی هوشنگ دو شخصیت ماجراجو در این فیلم به شمار می‌روند در حالی که کارلوس نماد خلافتکاری است؛ دایی هوشنگ هم‌نوع دوست، باتجربه و یاری دهنده به تصویر کشیده شده است. در واقع سازنده فیلم از این طریق درصدد آن است که حس هم‌نوع دوستی ایرانیان را در غربت نشان دهد.

جدول ۳. بررسی مقوله ناهماهنگی در فیلم

ردیف	تصورات و انتظارات ذهنی	واقعیت مشاهده شده	علت خنده مخاطب
۱	تصوری که ساسان از بهرام در ذهن دارد = به عنوان فردی پولدار	درحالی که بهرام در ورشکستگی به سر می‌برد.	به دلیل تناقضی و فریبی که ساسان خورده است.
۲	تصور مخاطب = فردی که در تخت خوابیده همسر بهرام باشد.	ساسان با گذاشتن کلاه‌گیس ادای زنانه درمی‌آورد.	به دلیل غیرمنتظره بودن نتیجه مورد نظر مخاطب
۳	انتظار مخاطب در مورد ظاهر و رفتار بهرام که متناسب با فرهنگ ایرانی باشد.	بهرام از لحاظ ظاهری و رفتاری مغایر با این فرهنگ به نظر می‌رسد. او با موهای رنگ شده و حرکات عشوه‌گرایانه است	به دلیل عدم توازن در ظاهر و رفتار
۴	تصور بهرام با دیدن نامزد دوستش این است که زن او معرفی شده که همانند آلیس خوش‌اندام، زیبارو و خوش‌اخلاق باشد.	درحالی که لارا زنی سیاه‌پوست، چاق، با موهای مشکی و فر فری و خشن است.	به دلیل غیرمنتظره بودن نتیجه مورد نظر مخاطب
۵	نقش بازی کردن بهرام به عنوان پدر نوزاد	درحالی که نوزاد فرزند او نیست و از نظر ظاهری هیچ شباهتی به او ندارد.	به دلیل تناقض
۶	طبق تصور لارا، بهرام پولی را زیر بالش گذاشته است. (دستمزد او برای کار اقامت بهرام است)	در حالی بهرام بجای پول دستمال کاغذی مچاله زیر بالش گذاشت.	به دلیل غیرمنتظره بودن نتیجه مورد نظر مخاطب
۷	تصور از بی‌ارزشی پوشک بچه در ذهن مخاطب	در حالی موجب برنده شدن در قرعه کشی و گرفتن جایز یک میلیون دلاری شده است.	به دلیل غیرمنتظره بودن نتیجه مورد نظر مخاطب
۸	ترجمه نادرست گفته‌های لارا توسط ساسان	درحالی که لارا در مورد نگهداری فرزندش صحبت می‌کرد ولی ساسان با ترجمه نادرست به دنبال فریب بهرام بود.	به دلیل تناقضی و فریبی که بهرام خورده است.

عدم توازن مشاهده شده شامل مواردی نظیر تناقض، ابهام، اغراق، غیرمنتظره بودن نتیجه

به دلیل غیرمنتظره بودن نتیجه موردنظر مخاطب	ساسان با یادآوری مشکلات زندگی آلیس همچون فقر، فوت والدین و کلاهدرداری برادرش او را غمگین‌تر می‌کند.	دلداری دادن آلیس توسط ساسان	۹
به دلیل تضادی ناشی از اغراقی که ساسان از زندگی بیان می‌کند و فریب خوردن بهرام	ساسان باغبان پله بوده است و وسایل خانه متعلق به پله بوده است.	تصور بهرام از زندگی ساسان این است که او خانه مجللی دارد و وسایل خانه مال اوست.	۱۰
به دلیل غیرمنتظره بودن نتیجه موردنظر مخاطب	حصاری وجود نداشت و بهرام به راحتی می‌توانست از درب خارج شود.	پریدن بهرام از حصار و نردها در فیلم	۱۱
به دلیل غیرمنتظره بودن نتیجه موردنظر مخاطب	شیر موجود در یخچال؛ شیر لارا بوده که برای بچه نواز دوش دوشیده بود.	انتظار می‌رود شیری که در محفظه یخچال بوده شیر پاستوریزه باشد.	۱۲
به دلیل تضاد و عدم توازن متن شعر	ناهمخوانی شعر (فارسی) و ملودی (غربی) که به سبک خنده آوری آمیخته شده بود.	انتظار می‌رود سبک شعر و موسیقی هماهنگ باشد.	۱۳
به دلیل تضاد	درحالی که دایی هوشنگ با رقصیدن و آواز خواندن و حرکات جلف متناسب سنش رفتار نمی‌کند.	انتظار می‌رود دایی هوشنگ متناسب سنش رفتار کند.	۱۴
به دلیل غیرمنتظره بودن نتیجه	درحالی که آن محیط قبرستان بوده است.	بهرام به دلیل زیبایی محیطی که به آنجا رفته تصور کرد آنجا موزه است.	۱۵
به دلیل تضاد و عدم رعایت آیین	عدم رعایت سنتها و آیین	فاتحه خوانی بهرام در قبرستان مسیحی	۱۶
به دلیل غیرمنتظره بودن نتیجه	بهرام برای عوض کردن لباس از اتاق غسلخانه استفاده کرده بود.	تصور زنده شدن مرده	۱۷
به دلیل تضاد و عدم رعایت آیین	در حالی بهرام در هنگام تسبیح نام حضرت مسیح را زمزمه می‌کرد.	انتظار می‌رود در هنگام تسبیح ذکر با توجه به آیین اسلام گفته شود	۱۸

به دلیل غیرمنتظره بودن نتیجه	به جای صورت کارلوس به صورت بهرام خورد.	در هنگام نزاع ساسان و کارلوس؛ ساسان آب دهانش را پرت کرد	۱۹
به دلیل غیرمنتظره بودن نتیجه	این کلیسا محیطی شاد به تصویر کشیده شده است . که حتی با کشیش نیز می توان شوخی نمود.	انتظار می‌رود در رعایت احترام در اماکن مذهبی از جمله کلیسا	۲۰

در این پژوهش سه مقوله اصلی استخراج شد که به ترتیب مقوله ناهماهنگی، ارزش‌های اجتماعی و انتقادی است. هریک از مقولات با توجه به متن فیلم مورد تحلیل قرار گرفته‌اند. نخستین مقوله‌ای مشهود این پژوهش، مقوله ناهماهنگی است؛ که در این فیلم ۲۰ صحنه ملموس از این مقوله مشاهده شد. در پژوهش حاضر مقوله ناهماهنگی به دو بخش انتظارات و تصورات ذهنی و واقعیت مشاهده تقسیم شده است. در واقع وقتی مخاطب به نتیجه غیرمنتظره و دور از انتظار خود در فیلم می‌رسد، دچار شوک شده و همین امر موجب خندیدن او می‌گردد. به‌طور مثال وقتی بهرام به سمت تخت می‌رود و در حال معاشقه با همسرش است، مخاطبان انتظار دیدن زنی را در تخت دارند؛ درحالی‌که مردی را می‌بیند که کلاه‌گیس بر سر گذاشته و نقش همسر بهرام را بازی می‌کند. یا هنگامی بهرام نامزد برزلی ساسان را می‌بیند؛ انتظار دارد زنی که به او معرفی شده، زنی زیبارو، با موهای بور و چشمان رنگی باشد؛ ولی با زنی چاق و رنگین‌پوست با موهای فر فری و خشن برخورد می‌کند؛ که این تضاد و عدم توازن در فیلم موجب خندیدن مخاطب می‌گردد. در مثال دیگری از صحنه‌های این فیلم خواندن فاتحه توسط بهرام در قبرستان مسیحی برای مخاطب امری عجیب و غیر عادی به نظر می‌رسد. چرا که مخاطب در تصورات ذهنی خود انتظار دارد مراسمی را ببیند که با آیین مسیحیت مطابقت داشته ولی ناگهان با یک صحنه دور از انتظار با خواندن فاتحه مواجه می‌شود که همین امر او را به خنده وا می‌دارد.

جدول ۴. مقوله ارزش‌های اجتماعی

ارزش‌های و ضد ارزش‌ها به نمایش گذاشته شده	متن‌های فیلم	عدد	مقوله ارزش‌های اجتماعی
ناموس پرستی، خانواده‌دوستی	علاقه ساسان به نامزدش و کمک به نجات او و خانواده‌اش از چنگ کارلوس	۱	
قهرمان دوستی	تعصب داشتن برزلی‌ها به پله	۲	
همنوع دوستی و پایبندی به رفاقت	کمک دایی هوشنگ به ساسان و بهرام	۳	
نشان دادن خیابان‌ها و مقایسه دو طبقات مختلف جامعه برزلی همچون فقیر و غنی	جستجو برای پیدا کردن بهرام	۴	

منفور نشان دادن باند مافیایی و تبهکار، نفرت مردم از این نوع فرهنگ	باند مافیایی کارلوس	۵	
--	---------------------	---	--

مسائل ارزشی مشاهده‌شده در سکانس‌های فیلم تگزاس شامل ۵ مورد است. برای مثال در صحنه‌های از فیلم شامل ابراز علاقه ساسان به نامزدش و کمک به نجات او و خانواده‌اش از چنگ کارلوس است. که نشان دهنده ارزش‌های اجتماعی نظیر ناموس‌پرستی، خانواده‌دوستی است. و یا در مثال دیگر در سکانسی تعصب داشتن برزلیلی‌ها به پله می‌تواند تداعی کننده ارزش قهرمان دوستی آن‌ها باشد. از طرفی نشان دادن سبک زندگی باند مافیایی در متن فیلم، و منفور جلوه دادن این باند تبهکار، مبین آن است که این خرده فرهنگ بعنوان یک ضد ارزش تلقی شده است.

جدول ۵. مقوله انتقاد

مقوله انتقاد	عدد	متن‌های فیلم	مسائل سیاسی مشاهده‌شده
مقوله انتقاد	۱	دایی هوشنگ این جمله دکتر ظریف را می‌گوید هیچ‌گاه یک ایرانی را تهدید نکن	اشاره به سخنان دکتر ظریف که می‌گوید: هیچ‌وقت یک ایرانی را تهدید نکنید.
	۲	دایی هوشنگ این از جمله دکتر احمدی نژاد استفاده کرد(اون ممه را لولو برد).	دکتر احمدی نژاد: «آمریکا بدون اون ممه رو لولو برد.»

آخرین مقوله متمایز شده در این فیلم، مقوله انتقاد است. در واقع نقد به ساختارها سیاسی یا فرهنگی می‌تواند یکی از کارکردهای پنهان انواع شوخی باشد. در این فیلم دو بار به مسائل سیاسی اشاره شده است. مورد اول: سخنان دکتر ظریف در واکنش به تهدید فدریکا موگرینی در نشست ۱+۵ که در مقابل مخالفت ایران با برداشته نشدن تحریم‌های تسلیحاتی گفت: «پس برویم خانه‌هایمان.» دکتر ظریف در جواب اومی‌گوید: «هیچ‌وقت یک ایرانی را تهدید نکنید.» و مورد دوم: اشاره به سخنان دکتر احمدی نژاد در همایش ایرانیان خارج از کشور برای نشان دادن شرایط روابط سیاسی غربی‌ها با ایران که از این ضرب‌المثل استفاده می‌کند: «آمریکا بدون اون ممه رو لولو برد.»

نتیجه‌گیری

این مقاله با هدف تحلیل جامعه‌شناختی بر فیلم کم‌دی تگزاس درصدد پاسخگویی به این پرسش هاست؛ سازندگان فیلم از چه روشی برای جذب مخاطب بهره می‌برند؟ این فیلم به چه مسائل اجتماعی اشاره دارد؟ برای پاسخ به این سؤالات با بهره‌گیری از چارچوب نظری ترکیبی؛ سه مقوله ناهماهنگی، ارزش‌های اجتماعی و انتقاد، استخراج شده است و در ادامه پژوهش، مقولات از متن فیلم با روش تحلیل محتوی کیفی مورد ارزیابی و تحلیل قرار گرفت. بررسی محتوایی متن فیلم و استخراج مقوله‌ها نشان

می‌دهد که در این فیلم برای جذب مخاطب بیشتر از مقوله ناهماهنگی بهره گرفته شده است. بدین معنا که مخاطب در موارد متعددی به دلیل ناهماهنگی و غیرمنتظره بودن نتیجه مورد انتظارش ترغیب به خنده می‌شود. به‌طور مثال وقتی بهرام به سمت تخت می‌رود و در حال معاشقه با همسرش است، مخاطبان انتظار دیدن زنی را در تخت دارند؛ درحالی‌که مردی را می‌بینند که کلاه‌گیس بر سر گذاشته و نقش همسر بهرام را بازی می‌کند. یا هنگامی بهرام نامزد برزیلی، ساسان را می‌بیند؛ او انتظار دارد زنی که معرفی شده، زنی زیبارو، با موهای بور و چشمان رنگی باشد؛ ولی با زنی چاق و رنگین پوست با موهای فر فری و خشن برخورد می‌کند؛ که این تضاد و عدم توازن در فیلم موجب خندیدن مخاطب می‌گردد. همان‌طور که شوپنهاور (۱۹۰۷) عقیده داشت «هر بیانی که در آن ناسازگاری و عدم توازن باشد، خنده آمیز خواهد بود. این خنده می‌تواند از درک ناهماهنگی بین برداشت یک مفهوم ذهنی و واقعیت عینی حاصل شود». در نظر مگی این «ناسازگاری معادل بی‌ربط بودن، مسخرگی، بی معنی بودن و عدم توازن است و در ادامه بیان می‌کند چیزهای غیره منتظره، خارج از موضوع و اغراق شده جزئی از نظریه ناهماهنگی به شمار می‌روند» (موریل، ۱۳۹۲: ۴۵).

به‌طور کلی از یافته‌های به‌دست آمده از تحلیل مقوله ناهماهنگی می‌توان این‌چنین نتیجه گرفت که سازندگان این فیلم بیشتر از عناصر بسیار ساده و کلیشه‌ای برای جذب مخاطبان بهره گرفته‌اند. از طرف دیگر، ارزش‌های اجتماعی مورد ترویج در این فیلم که در جدول شماره ۴ نشان داده شده نظیر: ناموس‌پرستی، میهن‌پرستی، پایبندی رفاقت و حمایت عاطفی در غربت از ارزش‌های موجود در فیلم بوده است. این یافته بیانگر این نظر پوول است که «از طریق خنده و شوخی نه تنها ناهنجاری‌ها کنترل می‌شود؛ بلکه بسیاری ارزش‌های اجتماعی نیز مورد بحث و تبادل قرار می‌گیرد». بررسی مقوله انتقاد در جدول شماره ۵ نیز نشان می‌دهد؛ نگاه انتقادی به ساختارهای سیاسی و اجتماعی در این فیلم کمتر بکار گرفته شده و تنها در دو مورد در متن فیلم به سخنان دکتر ظریف و دکتر احمدی‌نژاد اشاره شده است. در واقع سازندگان فیلم با اشاره به این دو جمله از متن سخنرانی دکتر ظریف: «هیچ‌وقت یک ایرانی را تهدید نکنید» و متن سخنرانی دکتر احمدی‌نژاد: «آمریکا بدون اون ممه رو لولو برد» ادبیات مورد استفاده این دو سیاستمدار را مقایسه کرده و برتری نطق دکتر ظریف نسبت به دکتر احمدی‌نژاد را به نمایش می‌گذارند. بدین معنا که سازندگان فیلم در لوای کمدی به انتقاد از عملکرد دکتر احمدی‌نژاد پرداخته‌اند. همان‌طور که داگلاس معتقد بود شوخی از آدابی است که فرد شوخی‌کننده اجازه دارد تا حس و مرتبه افراد را به چالش بکشد. این مقوله نیز نشان می‌دهد به وسیله شوخی و طنز می‌توان عملکرد افراد را به انتقاد کشید و در لوای خنده به ارزیابی دوباره آن پرداخت. به‌طور کلی نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که ماهیت و کارایی اشکال مختلف شوخ طبعی نظیر کمدی و جوک به گونه‌ای است که علاوه بر سرگرمی حاوی بسیاری از پیام‌های مختلف اجتماعی است که بررسی جامعه‌شناختی آن شناخت جامع‌تری از مسائل اجتماعی را برای محققان پدید می‌آورد

منابع

- تربتی، سرونواز و مهدوی، امین. (۱۳۹۷). تحلیل گفتمان انتقادی جوک در خصوص توافق هسته‌ای در جوک فارسی. *فصلنامه مطالعات نوین*. ۴ (۱۵)، ۱۰۶-۱۴۰.
- رضی پور، پرنیا؛ ترکمان، فرح و رحمانی فیروزجاء، علی. (۱۳۹۸). تحلیل محتوای جوک‌های مبادله‌شده در شبکه اجتماعی تلگرام (با تأکید بر جوک‌های متداول سال‌های ۹۶). *فصلنامه مطالعات توسعه اجتماعی - فرهنگی*. ۸ (۲)، ۱۷۵-۲۰۳.
- رضی پور، پرنیا؛ ترکمان، فرح و رحمانی فیروزجاء، علی. (۱۳۹۹). بررسی جامعه‌شناختی جوک‌های جنسیتی ردوبدل شده در شبکه اجتماعی تلگرام. *مطالعات جامعه‌شناسی*. ۱۲ (۴۶)، ۹۳-۱۱۰.
- رضی پور، پرنیا. (۱۳۹۷). تبیین جامعه‌شناختی نظریه‌های طنز. دومین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، مشاوره و تعلیم و تربیت، مشهد.
- سفیری، خدیجه و شهرزاد، زهرا. (۱۳۹۵). تحلیل تماتیک جوک‌های مبادله‌شده در برنامه اتاق جوک. *فصلنامه مطالعات فرهنگی و ارتباطات*. ۱۷ (۳۵)، ۸۱-۱۰۸.
- فرقانی، محمدمهدی و عبدی، عیسی. (۱۳۹۵). بازنمایی زن در جوک‌های جنسیتی: تحلیل گفتمان انتقادی جوک‌های جنسیتی در مورد زنان در شبکه موبایلی. *مطالعات فرهنگی و ارتباطات*. ۱۷ (۳۳)، ۳۱-۵۲.
- صفایی، علی و درویشعلی‌پور آستانه، لیلا. (۱۳۹۱). بررسی شیوه پرداخت طنز و مطایبه در کتاب فرهنگ جبهه (شوخ‌طبعی). *نشر ادبیات پایداری*. ۴ (۷)، ۱۲۱-۱۳۷.
- کرپیندورف، کلوس. (۱۳۹۷). *مبانی روش‌شناسی تحلیل محتوا*. ترجمه هوشنگ نائینی. تهران: نشر نی.
- ماریال، جان. (۱۳۹۳). *فلسفه شوخی*. ترجمه غلامرضا اصفهانی. تهران: ققنوس.
- موریل، جان. (۱۳۹۲). *فلسفه طنز*. ترجمه محمود فرجامی و دانیال جعفری. تهران: نشر نی.
- همایون، محمدهادی؛ یوسفی، جواد و امینی هرندی، رضا. (۱۳۹۴). دلایل حضور مخاطبان در تئاترهای طنز عامه پسند شهر تهران: رویکرد مردم نگارانه. *مطالعات فرهنگ ارتباطات*. ۱۶ (۳۱)، ۸۰-۱۰۴.

- Attardo, S., & Raskin, V. (1991). Script Theory Revis (it) ed: Joke similarity and joke representation model. *Humor: International Journal of Humor Research*.
- Bergson, H., BRERETON, C. S. H., & ROTHWELL, F. (1911). *Laughter. An Essay on the Meaning of the Comic... Authorised Translation by Cloudesley Brereton... and Fred Rothwell*. London.
- Chan, Y. C. (2016). Neural correlates of sex/gender differences in humor processing for different joke types. *Frontiers in psychology*, 7, 536.
- Darnhofer, I. (2018). Using comic-style posters for engaging participants and for promoting researcher reflexivity. *International Journal of Qualitative Methods*, 17(1), 1609406918804716.
- Freud, S. (1905). Jokes and their Relation to the Unconscious. SE, 8. Hogarth, London.

- Hart, M. T. (2007). Humor and social protest: An introduction. *International Review of Social History*, 52(S15), 1-20.
- Morreall, J. (1986). The philosophy of laughter and humor.
- Oring, E. (1990). Ethnic Humor around the World: A Comparative Analysis (Davies)(Book Review). *Journal of Folklore Research*, 27(3), 255.
- Shifman, L., Coleman, S., & Ward, S. (2007). Only joking? Online humour in the 2005 UK general election. *Information, Community and Society*, 10(4), 465-487.
- Shifman, L., & Lemish, D. (2010). Between feminism and fun (ny) mism: Analyzing gender in popular internet humor. *information, Communication & society*, 13(6), 870-891.
- Tian, F., Hou, Y., Zhu, W., Dietrich, A., Zhang, Q., Yang, W., & Cao, G. (2017). Getting the joke: Insight during humor comprehension—evidence from an fMRI study. *Frontiers in psychology*, 8, 1835.
- Weaver, S. (2013). A rhetorical discourse analysis of online anti-Muslim and anti-Semitic jokes. *Ethnic and Racial Studies*, 36(3), 483-499.
- Zijderveld, A. C. (1983). Introduction: The Sociology of Humor and Laughter—an Outstanding Debt.

A sociological analysis of comedy cinema in 1390s (Case study: Texas film)

Parniya Razypur¹ Ali Rahmani Firuzjah² Farah Torkaman³

Abstract

Irony Movies and comedy are a popular part of Iranian cinema. A review of the best-selling films in the history of Iranian cinema also reveals the comedic appeal of the various social spectrum. Although journalistic critiques have been made for reviewing various comedy films, there is still a lack of sociological studies in this area. This study aims to address the sociological study of Texas comedy film: How do Texas film makers use audiences? What are the social issues this film addresses? The present study is descriptive-analytical and has used qualitative content analysis method for film analysis. The results of this study show that the film uses more elements of stereotypes and dissonance to attract audiences

Keywords: sociological survey, content analysis, Texas film, irony, comedy

1. PHD student in sociology, Tehran Markaz Islamic Azad University, Tehran, Iran

2. Associate professor of sociology at Babol Islamic Azad University, Babol, Iran

3. Assistant Professor of sociology at Tehran Markaz Islamic Azad University, Tehran, Iran